

El vaixell sense vela de JoanPere Massana

Un dels poemes més interessants d'Arthur Rimbaud és *Le bateau ivre*. "Mentre jo davallava pels rius imperforables... les aigües m'han deixat baixar per on em plau".

Vaig recordar aquest poema ara fa pocs dies quan em vaig tornar a trobar amb els quadres i els muntatges de Joan Pere Massana, peces que ha exposat al Museu de Lleida Diocesà i comarcal sota el títol *Del llibre de l'aigua: com a titelles*.

Si vaig establir aquesta correspondència la culpa la tenen uns quants vaixells que tot sovint et trobes dins dels quadres de l'artista ponticà. Son barques amb el pal que hauria de suportar la vela que les ha de fer navegar aprofitant el vent, però sense vela. Segons Massana els vaixells floten en la mar però no tenen ningú que els governi de tal forma que estan sotmesos a les corrents, a les tempestes, a la calma, a les mareas, el sol abrasador, la lluna com a únic fanal i els taurons afamats. També va escriure Rimbaud: "He plorat molt! Les albes són ben tristes, tota lluna és atrop i tot sol dolorós. L'acre amor m'ha embolit amb sopors seductores. Que la quilla m'esclati! Oh, que torni a la mar!".

Joan Pere Massana conrea un estil molt personal, una mena d'abstracció expressionista trufada de signes, símbols, taques, i alguna pista, com els títols, que busquen suggerir, provocar en l'espectador una pregunta, una sensació, un neguit. Submergir-se en el *Llibre de l'aigua* significa tocar de cara amb un llenguatge format per icones, forats, gargots, nombres,

taques, frases, núvols, pedres, un osset i un conill o un imperdible solt, de vegades obert, altres tancat. Si l'art no convulsiona, si l'art no et provoca, si l'art no commou, aleshores, per a què dimonis serveix l'art? L'obra de Massana és d'alguna forma un art diguem-ne fluvial, un art que vindria a confirmar allò que deia Heràclit que no et pots banyar mai en el mateix riu. Que, vulguis o no, t'acabes deixant endur, per la força de la natura, per l'instint, per la casualitat, la sort, l'amor o el desig. Som això, vaixells deixats de la mà de Déu en el mar de la vida.

"Els meus quadres pretenen fer notar a l'espectador que és tan important el que es reté com el que s'escapa, que tot té continuïtat, com el núvol, del qual surt la gota d'aigua, que es transforma en riu i en mar".

Un vídeo va mostrant aigua fresca que baixa. Pels altaveus sentim la remor del riu i l'ambient s'humiteja. L'aigua és la vida, l'aigua mata. Però tornem a les barques lliures. "La silueta del vaixell podria recordar també la figura d'una àncora. Són dues imatges molt similars però expressen idees diferents. El vaixell és moviment, trasllat, mentre que l'àncora significa paràlisi, quietud. Les coses existeixen perquè tenen el seu contrari, el seu complement, l'altre".

L'artista és també un filòsof que en aquest cas deixa que les idees flotin lliures en la bassa de la vida. El *Llibre de l'Aigua* és una de les reflexions estètiques més interessants d'ara mateix a Catalunya. El líquid element com a element creatiu, quadres com

a oceans, com a rius, com a tolls, com a estanys, com a sèquies i clamors. Joan Pere Massana és l'home ideal per a plan-tejar una fusió així.

Corresponsal de La Vanguardia